

Nyttiggørelse af organisk affald er sund fornuft:

Langt fra slået af marken

Det er ganske fornuftigt at nyttiggøre organisk affald. Samtidig med at begrænsede ressourcer som for eksempel fosfor genanvendes, forbedres jordens frugtbarhed med tilførsel af organisk materiale og næringsstoffer. Til og med er der en klimafordel, så trods modstand er spredning af slam på landbrugsjorder langt fra slået af marken

Af Jesper Winther Andersen

Organisk affald indeholder typisk alle de vigtigste næringsstoffer herunder mikronæringsstoffer og har samtidigt et højt indhold af organisk materiale, der forbedrer jordens evne til at optage og afgive næringsstoffer og vand.

- Organisk materiale forbedrer desuden jordens struktur, hvorved jorden bliver bedre til at understøtte plantevækst og nemmere at behandle. Ved bioforgasning forud for jordbrugsanvendelse udnyttes endvidere produkternes energiindhold samtidig med, at næringsstoffer og organisk materiale udnyttes efterfølgende. Ved produkter egnet til foder sikres ligeledes udnyttelse af energipotential, dvs.

produkternes ernæringsmæssige værdi, forklarer afdelingschef Sune Aagot, chef for HedeDanmarks afdeling for spildevandsslam, til MILJØMAGASINET.

På globalt niveau er fosfor en begrænset ressource, som forventes opbrugt inden for en årrække. Samtidig bliver den udvundne fosfor af stadig dårligere kvalitet og med et stadig højere indhold af tungmetaller. Derfor er det vigtigt, at fosfor fra organisk affald bliver recirkuleret.

- Når jorden tilføres organisk materiale vil en del af det bindes i jorden. Derved medvirker recirkulering af organisk affald til at bremse den globale opvarmning. Dette skyldes, at det organiske materiale, der bindes i jorden, ikke frigives som CO₂. Dermed er tilførsel af organisk materiale i jorden et vigtigt bidrag til et bedre miljø og klima. Man kan lene sig ved, at et ton slam udbragt på landbrugsjord giver en samlet besparelse for miljøet på 70 kg CO₂, understreger Sune Aagot.

Regeringens og Miljøstyrelsens holdning er, at slam og organisk affald skal og bør nyttiggøres til jordbrugsformål, og i Regeringens Affaldsstrategi 2005-2008 står der: "Spildevandsslammets udgør en ressource, der i dag ikke udnyttes i tilstrækkeligt omfang." I et uddrag fra en Ph.D.-afhandling skrevet af John Jensen, Danmarks Farmaceutiske Universitet, 2004 kan

Både politisk og miljømæssigt er der ganske god fornuft i at genbruge slam som gødning på landbrugsjord. Det er en gave til udpint jord på grund af indholdet af organisk stof, det er let at have med at gøre for den enkelte landmand, og så gavner det miljøet på lang sigt

man desuden læse: "Baseret på indeværende undersøgelser samt anden information konkluderes det, at der hverken fra laboratorie- eller feltundersøgelser er nogen indikationer på, at dansk spildevandsslam udgør nogen risiko for landbrugsøkosystemer eller væsentlige jordbundsfunktioner."

Husk lige tandbørsten

- Vi kan tilbyde en nem, sikker og økonomisk attraktiv løsning for håndtering og nyttiggørelse af organisk affald, herunder også spildevandsslam. Vi har opbygget en organisation specialiseret i at kunne tilbyde virksomheder og kommuner afsætnings-sikkerhed med nyttiggørelse for øje, forklarer Sune Aagot og tilføjer: - Vores løsning inkluderer alt fra opsamling og afhentning på 'produktionsstedet' til endelig slutdisponering. Ved slutdisponering vurderer vi, hvad der er det mest optimale ud fra produktets beskaffenhed og egenskaber. HedeDanmark har specialiseret sig i at hjælpe kommuner med en optimal økonomisk og miljømæssig håndtering og nyttiggørelse af spildevandsslam. Oftest anvendes produkterne som gødning på landbrugsjord, men der anvendes også andre løsninger for at sikre den nødvendige afsætnings-sikkerhed; herunder for eksempel kompostering, bioforgasning, forbrænding og eksport.

- Vi er i dag markedets største aktør for nyttiggørelse af spildevandsslam. Vi er kendetegnet ved høj faglighed, soliditet og mange års erfaring inden for segmentet. Vores løsninger sikrer en komplet håndtering af produktet fra produktionsstedet - det vil sige fra det eksempelvis leveres i containere, og til det er slutdisponeret til jordbrugsformål. Det er såle-

des en A til Z løsning, hvor vi sikrer hele papirdokumentationen, indgåelse af aftaler med landmænd, udarbejdelse af gødningsplaner og kort over udspretningsarealer samt sikrer den lovpligtige opbevaring i miljøgodkendte lagre, oplyser Sune Aagot og fortsætter:

- Vi tager os desuden af al logistik, hvilket vil sige afhentning, levering og udspretning. Vi sørger for en grundig kvalitetssikring blandt andet i form af en årsrapport, der i detaljer dokumenterer mængderne af håndteret slam. Ved andre løsninger end nyttiggørelse til jordbrugsformål sikrer vi ligeledes behørig godkendelser, myndighedstilladelser samt den logistiske løsning af opgaven.

Vores løsninger bygger på sikkerhed, kvalitet og fuld opbevarings- og afsætnings-sikkerhed.

Godt samarbejde med kommunerne

Som en særlig service for de kommuner, der har valgt at afvande spildevandsslam i slammineraliseringsanlæg, kan HedeDanmark tilbyde et komplet tømningkoncept, hvor slammet opgraves, anlægget reetableres, og slammet slutdisponeres til jordbrugsformål eller andet. - Desværre noteres der fra tid til anden modstand mod at sprede slam på landbrugsjorder. Argumenter som medicinrester i slammet er fremherskende. Her synes jeg, om jeg så må sige, lige man skal huske tandbørsten. Et af de stoffer, modstandere mod slamspredning har fokus på, er triclosan, som bl.a. anvendes i tandpasta. Jamen en tandbørstning giver mere triclosan, end der kan påvises som stammende fra slam. I virkeligheden er det største problem for dem, som går ind for

nyttiggørelse af organisk, at komme til orde. Heldigvis har vi en dybt faglig og politisk velfunderet brancheforening - Brancheforeningen for Genanvendelse af Organiske Restprodukter til Jordbrugsformål (BGORJ) - som vi har absolut glæde af i hele branchen - også blandt de kommuner, som er medlem og også fremadrettet ønsker at sikre en "jordbrugs-løsning", fastslår Sune Aagot. HedeDanmark har et godt samarbejde med kommunerne. - Faktisk startede vi afdelingen for spildevandsslam på opfordring fra den daværende Søllerød Kommune, og i dag oplever vi stor travlhed inden

for forretningsområdet "slam-håndtering". Vi er markedets største på området og har derfor også ansat flere medarbejdere for at hjælpe vores stigende antal kunder på aller bedste vis, understreger Sune Aagot og tilføjer:

- Selv om de politiske vinde måtte være imod os, og forbrændingsafgiften for slam måtte blive omlagt, er jeg sikker på, at vi fortsat vil kunne være et økonomisk attraktivt alternativ til en forbrændingsløsning og de massive investeringer, der skal til her for både at indføde, håndtere og afbrænde et produkt, der indeholder 80% vand!.

Ulrik Folkmann, driftsansvarlig ved Hedensted Renseanlæg, var blandt de, der stod med et akut problem, da RGS90 stoppede for modtagelse af spildevandsslam. Renseanlægget skal årligt af med over 4.300 tons landbrugsegnet slam (A-slam), så der skulle handles hurtigt:

- Jeg modtog en mail om, at der ville blive lukket for al modtagelse af vores landbrugsegnede slam med en dags varsel. Så pludselig havde jeg akut brug for hjælp. Jeg prøvede at trække den nogle dage for at vurdere situationen, men fandt ud af, at vi ingen muligheder havde fremover hos RGS90, og så måtte jeg handle og kontaktede HedeDanmark, der heldigvis havde mulighed for at hjælpe og rådede over de lagre, der skulle til for at give os afsætnings-sikkerhed. Aftalen, som vi har indgået, går ud på, at jeg selv sørger for at levere slammet til lageret, hvorefter det er HedeDanmarks opgave at finde modtagere af slammet og få tømt lageret. Den aftale fungerer så godt, at vi har valgt at samarbejde med Hede Danmark i hvert fald det næste år frem.

- Vi håndterer og nyttiggør årligt godt 100.000 tons organisk affald for vores kunder, herunder spildevandsslam, flotationssslam, slam fra rådnetanke, slam fra slammineraliseringsanlæg og haveparkaffald. Forud for en egentlig aftale om håndtering af for eksempel spildevandsslam, hjælper vi gerne med at finde den mest optimale løsning til jeres konkrete situation. Vi arbejder altid med intelligente løsninger baseret på høj viden, siger Sune Aagot